

Frants E Bernstorff-Gyldensteen
Kirkemosevej 2
Nr Sandager
5400 Bogense

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til uddynding af vedplanter i mose og omkring søer

Den 29. marts 2023 modtog Nordfyns Kommune ansøgning om dispensation til uddynding af vedplanter i mose og omkring søer på matrikel 1c og 3 Jerstrup Hgd., Grindløse tilhørende ejendommen Gyldensteensvej 150, 5400 Bogense. Se kort nedenfor.

Figur 1: Oversigtskort. Projektarealet er angivet med rød farve.

Arealet rummer de beskyttede naturtyper mose, fersk eng og sø omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturbeskyttelseslovens § 3 forbyder indgreb, der medfører en ændring i tilstanden af beskyttet natur. Kommunen kan kun i særlige tilfælde eller hvor der er tale om en forbedring af naturtypens naturtilstand meddele dispensation fra forbuddet.

Nordfyns Kommune vurderer, at det ansøgte er at sidestille med en tilstandsændring, hvorfor det er dispensationskrævende.

Afgørelse

Der meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i medfør af lovens § 65 stk. 2 til at uddynde vedplanter i beskyttet mose, fersk eng samt omkring søerne på matrikel 3 Jerstrup Hgd., Grindløse.

Teknik, Erhverv og Kultur

Natur og Miljø

14. november 2023

Sagsnummer
S2023-5825

Dokument nr.
D2023-159533

Cpr.-/CVR-nr/Ejd.nr.
928

Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense
Tlf. 6482 8282

Kontaktadresse
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Abningstid

Mandag	kl. 09.00 - 15.00
Tirsdag	kl. 09.00 - 15.00
Onsdag	kl. 09.00 - 15.00
Torsdag	kl. 09.00 - 17.00
Fredag	kl. 09.00 - 13.00

Hvis du ønsker at sende sikker post, skal du sende fra "Borger.dk" eller "Virk.dk".

www.nordfynskommune.dk

Kommunens databeskyttelsesrådgiver:
Tlf.: 64828192
E-mail: dpo@nordfynskommune.dk

Dispensationen gives på betingelse af at nedenstående vilkår overholdes:

- Udtyndingen skal ske i perioden 1. september til 1. marts.
- Udtyndingen skal foregå skånsomt, så mosen påvirkes mindst muligt.
- Udtyndingen skal foretages varieret.
- Der må ikke laves køreskader på mosen. Ved kørsel på blød jordbund skal der foretages de nødvendige forebyggende tiltag, hvilket fx kan være anvendelse af køreplader.
- I områderne markeret med lyseblå farve på kortbilag 1 må der ikke køres og der må ikke ryddes eller udtyndes i løvtræer. Der må i disse områder dog gerne foretages manuel rydning af nåletræer og ahorn.
- Der må ikke køres i søerne og på deres sumpede brinker.
- Større løvtræer med en diameter over 25 cm skal i udgangspunktet bevares.
 - Såfremt to eller flere af disse træer står så tæt, at de ødelægger hinanden må der ske rydning med bevarelse af det største træ, dog med favorisering af ask, rød-el, eg og birk over ahorn, nåletræer mv.
 - Såfremt flere end to af disse træer står for tæt efterlades et af de fældede træer til naturligt henfald på det sted, hvor det fældes.
- Alle nåletræer og ahorn må fjernes.
- Hule træer eller træer med reder eller spættehuller må ikke fældes uanset ovenstående punkter.
- Der må ikke ske rodfræsning.
- De ryddede træer inkl. større grene (over 5 cm i diameter og 2 m længde) skal straks fjernes fra det beskyttede område efter udtyndingen – dog med undtagelse af stammer til naturligt henfald. Enkelte mindre bunker (omtrent 5 m²) af større grene må efterlades spredt i moseområdet til naturligt henfald til gavn for dyrelivet.
- Det ryddede materiale må i øvrigt ikke opbevares, bunks, flises, knuses eller lignende inden for den beskyttede natur.
- Eksisterende dødt ved (stammer og grene), der forekommer på arealet forud for igangsættelse af projektet, skal forblive i mosen og søerne.
- Nordfyns Kommune skal kontaktes, når arbejdet er udført.

Disse vilkår stilles for at mose, eng og søer kan blive et godt levested for planter og dyr, samt for at sikre naturværdierne i området.

Baggrund

HedeDanmark har d. 29. marts 2023 på vegne af Gyldensteen Gods v. Frants Bernstorff-Gyldensteen ansøgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til udtynding af mose, eng og omkring søer på matr.nr. 1c og 3 Jestrup Hgd., Grindløse. Med projektet ønsker ansøger at forbedre lysforhold og skabe variation i vegetationen.

Ansøger har oplyst arealet er PEFC-certificeret udpeget til biodiversitetsareal, hvilket betyder at området tyndes ved varieret hugst hvert 15 år.

Nordfyns Kommune har i forbindelse med sagen besigtiget arealet d. 3. oktober 2023 sammen med ansøger.

Ansøger oplyste, at de ønsker at foretage en maskinel udtynding, hvor der ikke køres i de vådere dele af mosen, hvorigennem der skabes variation i hugsten. Herudover at variationen yderligere suppleres med at bevare ældre træer til gavn for biodiversiteten, dog med fældning hvor to eller flere gamle træer står så tæt, at de skader hinanden eller hindrer hinandens vækst. Dette for at give mulighed for at nogle træer kan få lov at blive rigtig gamle. Dertil, at der ved fældning af træer – og særligt ældre træer – favoriseres det største træ eller den træart, der er mere naturlig eller ønskværdig for området. Ansøger oplyser, at de har i sinde at lade allerede gammelt, dødt ved blive liggende. Herudover ønsker ansøger, at bevare nogle fyrretræer i den vestlige del for læ og fordi flere af dem er gamle træer. Ansøger ønsker også at bevare nogle rødgran for variation.

Ved besigtigelsen konstateres det, at arealet er en mosaik bestående hovedsageligt af fugtige moseområder domineret af især rød-el, men også birk, samt lysåben relativ tør eng langs vest-kanten. Nåletræer forekommer spredt men ikke udbredt. I mosaikken ligger ligeledes flere store og små søer omgivet af smalle bræmmer af rørsump.

I sumpskovene er der efterhånden så tæt et kronedække fra vedplanterne, at store dele af bundvegetationen er yderst sparsom eller helt fraværende pga. skygge. Bundvegetationen er i store dele af mosen domineret af vedbend og brombær og jordbunden er forholdsvis tør og fast i den sydlige ende samt nær skovvejene.

Figur 2: Til venstre ses undervegetationen i den sydlige del af mose, som er domineret af græsser og hvor jordbunden er relativt tør og fast. Til højre ses vegetationen i den central-nordlige ende nær en skovvej. Vegetationen er skygge og domineret af vedbend.

De vådere bræmmer om søerne er generelt smalle af få meters bredde, men rummer en tagrørsvegetation, hvor der hist og her observeres god forekomst af (kær-)star. Dertil er der enkelte større, våde partier rundt omkring i sumpskovene, som rummer dyndpadderok og bregner, andre steder større rørsumpe og enkelte steder også en højstaudevegetation med hjortetrøst. Disse vådere partier er angivet med lyseblå farve på kortbilag 1.

Et mindre område, der før besigtigelsen ikke var registreret som beskyttet natur, rummede ved besigtigelsen en vegetation med typiske arter for mose bl.a. hjortetrøst, tagrør, krybhvene, stor nælde, mose-bunke, rød-el og bittersød natskygge. Dertil var der to mindre områder, der var registreret som beskyttet mose og eng, der efter besigtigelsen blev omregistreret til hhv. eng og mose. Den tilpassede registrering ses på kortbilag 1.

Figur 3: Til venstre fremgår det nyregistrerede moseareal i den nordlige del med en varieret mosevegetation med hjortetrøst, der ikke på nuværende tidspunkt trænger til rydning af vedplanter. Til højre ses et af de vådere arealer i skovmosen, hvor der er dyndpadderok.

Ved besigtigelsen blev det konstateret, at der er fare for at bundvegetationen vil forsvinde helt inden for en kortere årrække, hvis arealets lysforhold ikke forbedres.

Nordfyns Kommunes vurdering

Aude, Heilmann-Clausen & Bennett (2006)¹ konkluderer, at den bedste pleje for at opnå en naturtypekarakteristisk og biologisk mangfoldig ellesumpe er at lade sumpen stå urørt. Dog at urørthed i ellesumpe med ringe hydrologi kan lede til en succession væk fra den ønskede naturtype. Dertil konkluderes, at såfremt der føres stævningsdrift, bør dennes udføres hyppigere end hvert 40. år og der bør efterlades noget dødt ved.

I denne skovmose er store dele af mosen – særligt nær skovvejene og i den sydlige del – med en sådan utilstrækkelig hydrologi, at der allerede ses en udvikling væk fra beskyttet mose mod skov, som ikke er beskyttet. Skoven har ikke en lang kontinuitet.

De dele, der på kortbilag er angivet med lyseblå skravering samt de smalle sumpede bræmmer omkring søerne, har på nuværende tidspunkt en tilstrækkelig hydrologi til, at naturligt succession vurderes at være en gunstig pleje i disse specifikke arealer, hvorfor der stilles vilkår om at disse dele ikke må udtyndes – dog med undtagelse af problemarten ahorn, samt med undtagelse af nåletræer, der kun i ringe grad forekommer i de våde dele.

Det er således Nordfyns Kommune vurdering, at det ansøgte med de stillede vilkår, er et tiltag, der forbedre naturtypernes tilstand, hvorfor der kan meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der er lagt vægt på at store dele af sumpskoven er tilgroet og skygget af vedplanter i en sådan grad, at mosekarakteristiske arter kun forekommer sparsomt. Dertil at vedbend, brombær og græsser dominerer undervegetationen særligt nær veje og mod syd, hvor hydrologien er utilstrækkelig. Der er samlet set lagt vægt på,

¹ Aude, E., Heilmann-Clausen, J. & Bennett, T.V. 2006. HabitatVision rapport 06-02. Er urørthed en trussel mod naturen i ellesumpe? DOI:10.13140/RG.2.2.17567.79527. [\(PDF\)](#)
[Er urørthed en trussel mod naturen i ellesumpe? \(researchgate.net\)](#)

at hvis skovmosen i sin helhed overlades til naturlig succession, vurderes det, at store dele af mosearealet inden for en kortere årrække vil gro ud af beskyttelsen. Til sidst er der lagt vægt på, at der for de arealer, der vurderes at have gavn af naturlig succession, er stillet vilkår, der varetager dette hensyn.

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 108 *Æbelø, havet syd for og Nærå Strand*.

Stor vandsalamander er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet og er relevant for arealerne. Det vurderes, at artens levested ikke påvirkes af projektet. Der henvises til afsnittet om Bilag IV-arter, for uddybende forklaring.

Sump-vindelsnegl og rørhøg er på udpegningsgrundlaget og kan være relevante for rørvegetation. Da der ikke må ske kørsel i søernes sumpede bræmmer samt de våde partier med rørsump vil der ikke være en påvirkning af arternes levested. Rørhøg vil ej heller blive forstyrret indirekte gennem støj, da projektet udføres uden for den periode, hvor rørhøg trækker til og yngler i Danmark. Det vurderes, at projektet vil medføre en uvæsentlig forbedring af det potentielle levested for sump-vindelsnegl, idet rydningen vil forbedre lysforhold langs søbredderne.

Ingen af de øvrige arter og fuglearter på udpegningsgrundlagene lever i tilknytning til unge skovmoser, og det vurderes at Natura 2000-områdets funktion som levested for disse arter ikke påvirkes af projektet.

Derudover inddrager projektet ikke habitatnaturtyper.

Det vurderes således at udtyndingen af bevoksningen i mose og eng samt omkring søen ikke vil have en indvirkning på Natura 2000-områderne.

Bilag IV-arter

En række bilag IV-arter har et naturligt udbredelsesområde, der overlapper med projektarealet. Der er registreringer af følgende bilag IV-arter inden for en 5 km radius omkring projektarealerne: vand-, syd-, dværg- og brun flagermus, marsvin, stor vandsalamander og odder og natlyssværmere. Spidssnudet frø er ikke registreret, men er en vidt udbredt art i Danmark og er derfor også vurderet i forbindelse med projektet.

Både vand-, dværg- og brun flagermus kan anvende træer med hulheder og sprækker som vinterkvarter. Hvorimod sydflagermus i overvejende grad anvender bygninger. Idet der er tale om udtynding af en forholdsvis ung bevoksning og der stilles vilkår om at større træer samt træer med hulheder, sprækker og spættehuller ikke må fældes, er det Nordfyns Kommunes vurdering, at der ikke vil være en påvirkning af yngle- og rasteområder for flagermus.

Marsvin er ikke relevante for arealet.

Oddere kan findes i vandløbssystemerne i området.

Stor vandsalamander kræver renvandede søer med gode lysforhold, mens spidssnudet frø har en bredere økologisk amplitude i forhold til ynglesøer. Dog skal der være tilstrækkeligt gode lysforhold til at haletudserne kan udvikle sig. Spidssnudet frø vil efter landgang vandre til de foretrukne sommerkvarter, der er lysåbne moser, enge og andre naturprægede arealer i tilknytning til ynglesøer, hvor de senere graver sig ned i vinterhi. Stor vandsalamander raster i skov og krat med dødt ved.

Det vurderes, at området potentielt kan være yngleområde for begge arterne og rasteområde for stor vandsalamander. Det vurderes, at området er for tilgroet til at udgøre sommerkvarter og dertilhørende vinterhi for spidssnudet frø.

Der skal ikke foretages arbejder i søerne og arbejdet finder sted uden for arternes ynglesæsonen, hvorfor det vurderes at yngleområderne ikke påvirkes. Idet der er tale om udtynning i stående træer, mens eksisterende dødt ved bevares samt eventuelt nyt dødt ved skabes, vurderes det at projektet ikke vil have en indvirkning på stor vandsalamanders rasteområde.

Da arbejderne ligeledes udføres efter at spidssnudet frø har vandret til sommerkvarteret, vurderes det at udtynning i skovmosen ikke vil have en indvirkning på artens vandren.

Det vurderes således, at der ikke vil være en påvirkning af spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Natlyssværmers larver lever på natlys, dueurt og gederams på arealer med gode lysforhold og varme. Arealet rummer en dårlig dækning af disse arter. Arealerne er ligeledes tilgroet og skygget. Det vurderes, at arealerne ikke er relevante for natlyssværmers.

Det er således Nordfyns Kommunes vurdering, at projektet med de stillede vilkår ikke vil påvirke bilag IV-arter.

Hjemmel og vejledning

Arealet er registreret som beskyttet natur, jf. naturbeskyttelseslovens § 3.

Dispensation er meddelt med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Relevante vejledninger:

- *Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper*, Miljøstyrelsen 2019.

Bortfald

Dispensationen bortfalder automatisk, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra meddelelsen.

Øvrige bemærkninger

- Dispensationen må ikke tages i brug, før klagefristen er udløbet.
- Det er ansøgers ansvar at sikre sig forudgående accept fra ejer eller andre med rettigheder over arealet inden dispensationen ibrugtages
- Det er den til enhver tid værende ejer eller andre med rettighed over arealet, der har ansvar for at arbejder i beskyttet natur udføres i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Nordfyns Kommunes hjemmeside www.nordfynskommune.dk den 14. november 2023.

Klagevejledning

Afgørelsen kan inden 4 uger fra modtagelsen påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af adressaten for afgørelsen, af ejeren af den berørte ejendom, af offentlige myndigheder, af lokale foreninger og organisationer, der har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har at beskytte natur og miljø eller varetager væsentlige rekreative interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden

af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder/organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagefristen udløber fire uger efter afgørelsen er meddelt. Klagen skal være tilgængelig i klageportalen senest den 12. december 2023.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Søgsmål

Afgørelsen kan indbringes for domstolene inden 6 måneder, regnet fra samme dato som offentliggørelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 88.

Lovhenvvisning

Naturbeskyttelsesloven nr. 1392 af 4. oktober 2022

Andet

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Julie K.M. Drud

Natursagsbehandler
Direkte tlf. 29 32 23 18
jdrudd@nordfynskommune.dk

Kopi til:

- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, dnnordfyn-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, nordfyn@dof.dk
- Botanisk Forening Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk og 9407@interflora.dk